Numĕrul 32. Adaus la Numĕrul 172 al „Dreptăţii" din 6 (18) August 1894. Anul I.

FOAIA DE DUMINECĂ
A ḌIARULUI „DREPTATEA".

Editor: **Dr. Cornel Diaconovich.** Redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

Temniţele.

... Pentru cei robiţi şi pentru mântuirea lor ...

S'au prăstăvălit cu grămada ispitele peste noi. Pentru că ne-am dus la treptele inaltului tron sĕ cerem dreptate, judecată s'a făcut poporului nostru şi fruntaşii lui osêndiţi au fost. Lege au, după care ai nostri aleşi se umplă temniţele şi acolo sĕ-şi petreacă anii vieţii, pentru că şi-au iubit neamul, moşia şi dreptul poporului.

Au fost osêndiţi. După aceea prigoniţi au fost in cete mari cărturarii nostri, şi gendarmii, aceşti sbiri au năvălit in puterea nopţii prin casele preoţilor români, li-au rĕscolit aşeḑămintele casei, li-au nimicit pre timp indelungat liniştea şi pacea familiilor.

Câte un cinstit părinte aşa de mult a fost chinuit, bătut şi batjocorit de slugile stĕpânirei in cât cu drept cuvênt ar puté ḑice despre sine versul:

„Flămênd şi gol, făr' adăpost
Mi-ai pus pe umeri cât ai vrut
Şi m'ai scuipat şi m'ai bătut
Şi câne eu ţi-am fost..."

Numai câteva sĕptĕmâni mai nainte era o ferbere şi o mişcare in tot poporul cum nu s'a mai pomenit. Gendarmii se păreau că-s cei mai mari domni in această ţeară şi ne venia se ḑicem, că „au pus cu toţii jurămênt, sĕ n'avem drepturi şi cuvênt". Că ce ne făceau, ce ne dădeau? „Bătăi şi chinuri când ţipăm, obezi şi lanţ când ne mişcăm", pentru ale noastre cele mai scumpe.

Au venit apoi escortările. Fruntaşii poporului, cei aleşi se conducă sorţile noastre, cei osêndiţi la Cluşiu, au fost prinşi pe neaşteptate şi făcuţi robi incă in casele lor, incă in mijlocul familiilor lor. Intre gendarmi au fost duşi pe la Seghedin şi Vácz. Din mânile gendarmilor au trecut intr'ale părcălabilor de temniţă.

Şi acum e linişte. O linişte amară, ce ferbe in lăuntru, liniştea temniţelor şi a prinsorilor.

Bărbaţii aleşi inchişi de sĕptĕmâni. Nici unu cu altul nu se pot vedé. Rar ii mai poate vedé câte cineva dintre cei de afară. Soţiile lor rĕmase singure cu pruncii orfani de abia îi pot vedé câte un ceas intr'o ḑi. Ei stau acolo tari ca ferul, neinfrânţi, ştiind că pentru un intreg popor stau sĕ sufere.

Lumea ii priveşte cu drag. Ştirile ce au pĕtruns de la noi in Europa despre intemniţarea lor a stors mirarea oamenilor drepţi, cu suflet şi cu inima la loc. Din toate părţile lumei, din toate oraşele mari vin scrisori de incuragiare cătră poporul românesc.

Bărbaţi aleşi din toate naţiunile, profesori invĕţaţi şi cunoscĕtori de stările noastre şi-au dat părerile lor asupra stărilor nefireşti ce domnesc la noi şi toţi spre binele nostru, pentru dreptul nostru au ḑis câte o vorbă bună. O carte mare nu poate cuprinde aceste frumoase scrisori, pline de iubire pentru noi poporul românesc, amărît şi prigonit pe pământul sĕu strămoşesc. Ei toţi ne incuragiază şi ne indeamnă se stăruim şi mai departe in luptele noastre, pentru că sunt drepte şi ele, mai curênd sau mai târḑiu trebue se ducă la o deplină isbândă.

Prin suferinţele noastre ne-am atras sprijinul şi ajutoriul intregii lumi creştine şi drepte. Numai cei fără-de lege, cei fără de suflet şi teamă de Dḑeu, mai cârtesc incă impotriva noastră. „Dară pre cum se risipeşte fumul sĕ se risipească, pre cum se topeşte ceara de faţa focului, aşa se peară pĕcătoşii de la faţa lui Dumneḑeu".

Că ne am asemênat in suferinţe cu creştinii cei de ântâi şi putem ḑice cu psalmistul, „că ne-ai cercat pre noi Dḑeule, cu foc ne-ai lămurit pre noi, pre cum sĕ lămureşte argintul. Băgatu-ne-ai pre noi in cursă, pus'ai nĕcasuri pe umĕrul nostru; ridicat'ai oameni preste capetele noastre"... căci intreg poporul sufere cu cei prinşi şi robiţi in temniţe. De aceea lumea şi-a indreptat spre noi privirile sale, de aceea toţi cei buni incep a sprigini causa noastră.

Şi ne cade bine şi ne mângâiem vĕḑênd această iubire şi acest sprigin. Când in nĕcasuri petreci pe nedrept, iţi vine ca o mare mângâiere o vorbă bună şi o aducere aminte.

Dintr'aceasta insĕ sĕ luăm noi o invĕţătură.

Cuvintele de incurăgiare, de iubire şi aducere aminte, ce ne vin noue de la bărbaţii aleşi ai popoarelor alese din Europa, ne vin pentru că suntem un popor ce sufere, ce este prigonit.

Dară noi ştim că cine dintre noi sufere mai mult: adecă aceia cari sufer intru adevĕr temniţa şi toate nĕcasurile robiei pentru noi toţi, pentru causa sfântă şi dreaptă a neamului românesc. De aceea iubirea ce noi o simţim in sufletul nostru pentru cei intemniţaţi, pentru iubiţii nostri martiri, şi noi sĕ o arĕtăm. Mai ales sĕ nu lăsăm sĕ se stingă nici când această iubire.

Neincetat se ne gândim la ei şi la suferinţele lor. De avem şi noi nĕcasuri se ni-o insĕmnăm, că ei au şi mai multe şi mai mari. De ne merge bine sĕ ne aducem aminte de ei. La toate prilegiurile, când mai mulţi ne intâlnim, la bine şi la rĕu, la veselie sau intristare, se ne aducem aminte de ei şi se vorbim de ei.

In biserică mai ales se nu ne uităm a ḑice o rugăciune, ca Dḑeu se le dee tărie in suferinţele lor, se-i ajute a scăpa cât mai curênd din prinsoare şi cu puteri inouite cu ceilalţi bărbaţi ai nostri impreună se conducă mai departe sbuciumatele lupte a poporului nostru până la isbândă.

Biserica noastră, care pentru toţi îşi ridică glasul de rugăciune nu-şi uită de cei prinşi şi robiţi. De aceea când preotul cu glas inalt, pĕtrunḑĕtoriu ḑice in ectenie:... **şi pentru cei robiţi şi pentru mântuirea lor, Domnului se ne rugăm!**, atunci mai ales se ne aducem aminte de cei ce departe de neamul lor, lipsiţi de biserică şi mângâierile ei petrec in temniţe.

A doua invĕţătură, ce temniţele ni-o dau e, ca poporul nostru, ţeranul român, se ţie mai mult la drepturile sale, pentru cari atâţia bărbaţi aleşi de ai nostri au luptat şi sufer chiar şi temniţă. Drepturile noastre ca Români şi drepturile limbei noastre se le ţinem. Cu fruntea ridicată se stăm in faţa străinului, care ar vrea se ne calce dreptul nostru pre pământul strămoşesc. Sunt atâţia venetici printre noi, se nu ne mai inchinăm lor. Sĕ stăm drepţi in faţa lor şi le spunem „că acesta e pământul nostru. Iar pământul nost e scump şi sfânt, că el ni-e leagăn şi mormênt. Cu al nostru sânge i botezat, de a noastre lacrămi e udat, sudoarea noastră l'a ingrăşat".

Astfel ştiind luptătorii nostri, că poporul ţine la cele scumpe ale lui, ei câştigă tărie in luptă. Şi ştiind cei intemniţaţi, că ne gândim ades la ei li-sĕ mai uşurează greutatea temniţei. Atunci şi noi putere vom câştiga in sufletul nostru şi „Domnul va da **cuvênt**, celor ce binevestesc cu putere multă". (Ps. 67.)

E. Ghiduţ.

Folosul invĕțĕturii.

Bacon a ḑis: „Puțina filosofie depărtează pe om de religiune, iar multa filosofie îl rechiamă la dênsa“. Asemenea puțina instrucțiune depărtează pe om de moderațiune și poate, și de virtuțile sociale, iar multă instrucțiune îl conduce de sigur la dênsele. Prin instrucțiune se fundează societățile libere, investite de toate meritele ca și de toate splendorile civilisațiunei.

Iată pentru ce in țĕrile unde instrucțiunea nu este rĕspândită in popor și mai cu seamă unde sunt încă sclavi, nu se găsește a fi bună instrucțiunea: „Nu se poate instruí acela pe care voești a-l ține in stare de sclavie. Alfabetul este mortal puterilor absolute, și omul își cere drepturile indată după ce le-a cetit“.

Suferințele fisice nu sunt cele mai mari nenorociri ale poporului abrutit și sclavilor. Cea mai ingrozitoare din toate, este degradarea morală, stare in care nici un om nu are dreptul de a ține pe semĕnul sĕu, pe aproapele sĕu. Divinitatea a așeḑat in inima fiecăruia o dorință secretă, dar continuă, de a se ridica prin inteligență de-asupra condițiunei in care este eșeḑat, indeplinindu-și insĕ datoriile ca o trebuință pământească, și nimenea nu are dreptul a-i ḑice, că cutare sunt limitele peste care spiritul sĕu nu trebue sĕ treacă.

Sclavul este prin toate părțile ignorant, indolent, vicios și nemernic; aceasta este greșeala sclavagiului iar nu a lui. Omul liber este activ, virtuos și intreprinḑĕtor.

Ignoranța in massa unei națiuni este tot de odată, și ocrotirea abusurilor și causa generatrice a miseriei.

Morala, mai cu seamă, are trebuință de instrucțiune. Maliția este nedreaptă; ignoranța și mai mult incă. Ori-ce vițiu este tras din nemernicie, a ḑis Montaigne, când a tradus maxima fundamentală a stoicismului.

Este dar bine stabilită trebuința instrucțiunei poporului, educațiunea pentru toți. Prin educațiune și prin instrucțiune se apropie omul de Divinitate, adecă de perfecțiune.

„Nu vom eși din starea de slăbiciune și de atârnare in care ne-a pus natura, a ḑis Carol Dunoyer (in excelenta sa carte intitulată: Industria și morala, considerate in raporturile lor cu libertatea), de cât biruind totul și pe noi inși-ne; nu devenim liberi de cât devenim industrioși și morali;“ prin urmare instruiți.

Civilisațiunea nu este alt-ceva de cât imbunătățirea omului, atât individualmente cât și in familie și societate. Ea se ințelege dar de ori-ce om considerat in acest total de facte și de raporturi ce se numesc moravuri, stare civilă și stare politică. Prin urmare, cu atât mai mult civilisațiunea va fi inaintată la un popor, cu atât mai puțin omul, individualmente, va fi vicios sau rĕu, adecă va comite de acele fapte cari vatĕmă și care se numesc vicii, și care vatĕmă pe alții și se numesc crime sau delicte, după cum ele afectă societatea cu mai multă sau cu mai puțină gravitate; asemenea, cu atât omul va fi mai virtuos, adecă va comite fapte de acelea cari servă pe alții in particular sau in general, și cari se numesc virtuți.

Tocmai aceasta nu se invață destul, ceea-ce ar trebuí se constitue una din principalele ramurie ale instrucțiunei.

Știința, morala, artele, industria, sunt strins legate istoria progreselor lor in toate ințelesurile ar fi istoria progreselor bunei stări in toate clasele societății.

Un poet din cei mai distinși ḑicea: „se inmulțim drumurile cari duc la inteligență, la știință, la aptitudine. Camera, chiar Tronul, trebue sĕ fie cea din urmă treaptă a unei scări a căreia intâia treaptă este o școală“.

Ș'apoi, a instruí poporul, vrea se ḑică a-l imbunătăți; a lumina pe popor, este a-l moralisa și prin litere a-l civilisa. Ori-ce brutalitate se topește in dulcele foc al lecturelor bune de toate ḑilele, humaniores litterae. Trebue a face pe popor se fie uman cu semenii sĕi.

Cu aceste idei și pe asemenea buze se organisează munca, fundamentul libertății civile și politice.

România care, numai de jumĕtate secol, a desființat sclavagiul, și rĕspândește instrucțiunea in toate straturile sociale a făcut atâtea progrese repeḑi și uimitoare in toate ramurile științei, că astăḑi este alături, braț la braț, cu statele cele mai culte și cele mai bine organisate. Industria și comerciul român prosperă, dară incet căci ambițiunile și concurența nu sunt incă bine desvoltate pe acest teren de luptă; viitorul suride, incă in depărtare, muncei naționale. Un lucru ne lipsește: energia. — Un mare economist englez ḑicea: „O țeară bogată produce fii leneși!“ Trebue se mărturisim și se convenim că economistul englez, fără se ne fie avut in vedere, a lovit in țintă. Avem pĕcatul de a nu ne prea gândi la ḑiua de mâne. Se scurtăm dară indolenta care ne poate ține in loc incă mult timp spre paguba noastră in favorul străinilor. Și . . . la lucru cu voieșie și cu credință in vrednicia noastră.

Din legile țĕrii.

Legea despre economia și poliția de câmp.

Capul V.

Despre drumurile de câmp comune dintre hotare.

(Continuare.)

§. 36. Menițiunea drumurilor de câmp dintre hotare (sau dricuri) este ca in lipsa altor drumuri pe hotarul unei comune se putem ajunge la singuraticele proprietăți.

Intru cât §-ul 1 al atricolului de lege I din 1890 nu satisface in această privință, trebue grigit, ca cu ocasiunea comasațiunii sĕ se segregeze astfel de drumuri.

Acolo unde comasarea s'a făcut deja și drumurile de câmp dintre hotare nu s'au plănuit astfel, ca fie-care se poată ajunge la proprietatea sa, comuna este datoare la cererea proprietarilor interesați a grigi de facerea drumurilor ce lipsesc.

§. 37. Despre facerea drumurilor de câmp comune dintre hotare, pre cum și despre ținerea in bună rĕnduială a acelor drumuri și a tot ce se ține de ele, are sĕ se ingrigească antistia comunală.

Spesele infiinȚării și a susținerii, dacă nu s'au stătorit altă modalitate, toți aceia sunt datori a le solví in proporțiă cu folosul ce-l au, in al căror interes s'a inființat s'au se susține drumul.

Dacă antistia comunală nu poate face vr'o impăciuire in privința proporțiunii solvirii de spese, atunci hotărește autoritatea asupra proporțiunii de solvire.

§. 38. Poșta incă se poate espeda ori când pe drumul de câmp comun dintre ho-

---

FOIȘOARA.

Luptătorilor nostri!

In grădina desfătată,
Intrĕ Tisa și Carpați
Crește-o floare lângă altă,
Cresc bujorii mândri 'nalți.

Inflorit'au ḑi și noapte
Mulți ani, veseli curgători,
Și 'nflorí-vor vecinic toate
Cele mândre, drage flori.

De a soarelui lumină
Plin e ceriul azuros,
Plină-'i vesela grădină
De al florilor miros.

Multe vênturi veninoase
Peste ele au trecut,
Insĕ florile voioase
Capul falnic și-au ținut.

Ah! dar vêntul, vêntul care
Ca un vifor a venit,
Cu putere de turbare
Pe bujori i-au cuplește.

Dragi bujori! voi pentru ele
Chiar și viața v'o jertfiți,
Și acum in chinuri grele
Cum d'amarnic suferiți!

Insĕ florile 'n tăcere,
Și cu foc in peptul lor,
Vĕ aduc o mângăere,
Arĕtând spre viitor.

Căci veniv'o ḑi mai lină,
Când cel vênt s'a depărta,
Când și florile 'n grădină
Ear frumos vor adora.

*

In Ardeal, in cea grădină
Sunt Românii cele flori,
Ear bujorii, cari suspină,
Dragii nostri luptători.

Biserica-albă, in 9 August 1894.

Petru Baba.

Doine din Bănat.

— Culese de Iulian Puticiu inv. in Pobda. —

Frunḑă verde de nădai
Tineră maică mĕ dai,
Și rea soacră îmi căpătai.
Mĕ mână la secerat
Singură fără bărbat,
Secerai io pân la prânz
Tot cu lacrĕmi și cu plâns,
Secerai pân la gustare
Tot cu plâns cu supĕrare,
Secerai până la cină
Tot cu plâns fără odihnă.

—

Veḑui frunḑa ca crițariu
Și pe badea ca làstariu,
Luai toporu se-l taiu .
Mĕ uitaiu pe lemn in sus
Veḑui lemnu restufos
Și pe badea căi frumos,
Lăsai eu toporu jos,
Mĕ apucai și-l sĕruta ,
Și dușmanii mĕ vĕḑură
Cătră maica mĕ păr ă,
Maica mĕ spusĕ la taic ,

tarĕ, fără ca statul se fie datoriu a contribuí la spesele facerii sau la alte intertenţiuni. De alungul acelor drumuri se pot in sensul articolului de lege 31 din 1888 face şi institutiuni şi primble de folos public.

§. 39. Dacă in interesul public comuna are se facă nouĕ drumuri de câmp intrĕ hotarĕ sau cele esistente trebue lărgite şi spre aceste scopuri se cere loc, atunci acest loc se poate dobândí şi pe calea esproprierii dacă nu se poate face inţelegere in această privinţă cu proprietarii interesaţi.

La espropriare se aplică dispositiunile articolului de lege 41 din 1881 cu acea schimbare, că dreptul de espropriare îl dă ministrul de agricultură.

§. 40. In causa despăgubirii ce se iveşte la segregarea nouelor drumuri de câmp comune dintre hotarĕ, sau la lărgirea sau mutarea celor vechi, judecătoria proprietarilor este competentă a decide aplicând dispositiunile §-ului 41 din 1881 referitoare la despăgubiri.

§. 41. In fie-care comună sunt de a se designa acele drumuri pe cari se pot mână liber vite cornute, cai, oi, porci ş. a.

§. 42. Oprirea drumurilor de câmp, de care sau pentru pedestraşi, afişată fără licenţa proprietariului, diregătoria de forul prim este datoare la cererea respectivului proprietariu a dispune publicarea pe teritoriul comunei şi in comunele invecinate.

Cronică.

Românii din Torontal. Pentru fondul infiinţândei parochii gr. or. române in O m o l i ţ a au mai dăruit Domnii advocaţi Dr. Alesandru B i r e e s c u şi Petru T i s u din Panciova câte 5 fl. v. a. pentru care ajutoriu frăţesc li se esprimă mulţămire, că-ci una din problemele noastre de deslegat este eliberarea tuturor fraţilor nostri conaţionali de sub jugul ierarchiei bisericei sêrbeşti, sub care se ucide şi moare ori ce simţ naţional românesc, deci nici nu se poate desvolta nici viaţă şi activitate românească.

Societate de plugari contra beuturei rachiului jidan. De la coloniştii din Repaş, Brutoţ şi Olsaviţa periau pe an 2000—2500 fl. in straiţa jidanului din sat pentru beuturile sale puturoase şi veninoase. Coloniştii dară sătui de pagubele şi boalele ce au suferit s'au inţeles şi s'au hotărît incă inainte de Crăciun că nu vor mai bea beuturile jidanului. Ei au făcut o formală societate cu statut şi de atunci incoace se ţin bărbăteşte de cuvêntul lor, de şi acum pe vremea lucrului greu de câmp sunt puşi la mare ispită. Pe trei inşi dintre ei i-a invins slăbiciunea, insĕ societatea intreagă i-a luat la critică săteascâ şi ei eară s'au pocăit.

Ce a fost insĕ pricina mai de aproape a acestei hotăriri a coloniştilor? Aceea că coloniştii au avut intr'o ḑi vorbe cu jidanul pentru beuturile sale rele. Oamenii au ḑis jidanului: „Ce s'ar alege de tine piele de Itzig dacă n'am bea noi rachiu la tine?“ La aceasta jidanul ingâmfat a rĕspuns pripit: „Voi? Dar voi şi pe Isus Cristos l'aţi vinde numai se puteţi bea rachiul“. In urmarea acestor vorbe grele plugarii s'au necăjit şi au format intre sine societatea contra beuturilor jidanului. De atunci incoace oamenii sunt mai trezi, mai sănĕtoşi, au mai mulţi bani şi nu se ivesc in sate atâtea scandaluri şi lucruri slabe, şi e pace intre vecini şi intre singuraticii membri ai familielor. Lucrul şi cruţarea este la ei acuma capul lucrului şi nu prădarea timpului scump in birtul cu beuturile rele şi cu aerul stricat.

Iarăşi un preot pe banca acusaţilor. Aḑi, in 10 August, este citat la tribunalul din Arad, ca acusat de agitare părintele George Cărăbaş din Dubeşti. Crima ce i-se imputâ părintelui Cărăbaş este, că ar fi agitat in biserică printr'o predică. Şi ce a ḑis părintele intr'adevĕr: In predica sa, ţinută la 15 Maiu 1891 (in Dumineca Samarinenii) a ḑis că pe timpul Domnului Cristos in Samaria a fost un popor păgân inchinătoriu de idoli şi pentru aceea Dḑeu a trimis pe Impĕratul Siriei asupra acelui popor de l'a dus in robie; după aceea a locuit aceea ţeară alt popor care ne ascultând de preoţi, şi făcându-se asemenea inchinători de idoli, Dḑeu a trimis peste ei lei de i-au mâncat.

După acestea a mai insistat in predica sa pentru ca oamenii sĕ-şi dee pruncii la şcoală, „că toate popoarele îşi trimit pruncii la şcoală numai noi nu“.

Pentru această predică a fost escortat cu gendarmii la Radna, şi pus pe banca acusaţilor.

La pertractare insĕ a fost eliberat ca nevinovat prin mărturisirea credincioşilor sĕi.

Sfinţire de clopote. Vĕḑênd, că din altă parte nu se face nici o amintire in vre-o foaie de ale noastre, despre cele petrecute Duminecă in 17/29 Iuliu a. c. in N a d r a g, rog ca in „F o a i a d e D u m i n e c ă“ sĕ binevoiţi a publica următoarele: Credincioşii din mica comună bisericească montană Nădrag, in 29 Iuliu a avut o sĕrbătoare de mult dorită. Adecă de mai mult timp se născuse dorinţa ferbinte de a avé la biserică 2 clopote; dar ca se nu atingă modestul capital bisericesc, bravii epitropi Ioan M u n t e a n u şi Ioan B o g d a n au luat sarcina de a colecta bani cât a fost de ajuns pentru procurarea unui clopot de 54 k. şi altul de 30 k. care in ḑiua mai suspusă in mare pompă şi solemnitate s'a sânţit prin preotul George G a ş p a r din Criciova, ca administratorul acestei comune. La sânţire a asistat ca naşă: Doamna Mina J a h n, soţia dlui director al societăţii industriei de fer din loc Wilhelm Jahn, insoţită de Domnul Dr de medicină Ilie P e t r a ş c u. De faţă au fost in costum montan sĕrbătoresc Dl director Wilhelm J a h n din loc cu toţi oficianţii; preotul romano-cat. Carol H a l m a y din loc, public numĕros din loc şi din pregiur. Cuvêntarea acomodată festivităţii incă n'a lipsit. Din acest incident Doamna directoreasă Mina Jahn, intru aducere aminte de acest act şi ḑi memorabilă, a făcut o f u n d a ţ i u n e p e s e a m a b i s e r i c i i c u s u m a d e 50 c o r o a n e, pentru care faptă nobilă i-se esprimă cea mai profundă mulţămită. — C o r e s p.

Fuga de la Hodmezö-Vásárhely. Referitoriu la această ştire telefonică din numĕrul 163 al „Dreptăţii“ foile din Budapesta publică o deplină confirmare a acelei ştiri. Mai precisă şi mai marcantă este aprecierea din „Nemzeti Ujság“ din 7 August in această materiă. Noi o publicăm in româneşte fără de nici un comentariu. Publicarea sună astfel: Invĕţătorii de la cursul supletoriu cari flămânḑesc. Din Hodmezö-Vásárhely primim in adevĕr sensaţionala ştire telefonică, că de la cursul supletoriu de limba maghiară arangiat acolo din partea ministeriului instrutiunii publice mai mulţi invĕţători de buze străine veniţi din comitatele Caraş şi Timiş au călĕtorit de groaza foamei. Aceasta s'a intêmplat pentru că guvernul n'a asignat de

---

Taica mĕ spusĕ la fraţi,
Fraţii rĕu sĕ mâniară
Şi-'ntro ladă mĕ băgară,
Pe ladă pusĕ lăcată
Pe lăcată stan de peatră,
Pe sub lăcată mĕ uitai
Veḑui soare rĕsărind
Şi feciori in joc jucând,
Pe badea pe scaun şeḑând
C'o cârpă albă ştergând
Albă-i c'am spelato ieu
Cu sopun şi cu jicjeu,
Cu apă din serempĕu
Ca s'o poarte in dragul meu.

—

Nu ştiu orb am fost ori beat,
Când am plecat la insurat.
Frunḑă verde codru des
Tata mi a şi ales,
Ce-au fost verde şi frumos
Ce-au fost bun şi drăgăstos,
Dară eu ce m'am ales
Ce-au fost mai rĕu in ovĕs,
Trei fire de neghinuţă
Şi o mândră cam murguţă,

Lăcomii că-i gazdă mare
Şi o luaiu de preste vale,
Sĕracile sutele
Cum mărită slutele,
Mĕ 'mbolḑii şi eu la sută
Şi-mi luaiu şi eu o slută
Nici dracu nu mi-o serută.
Când o vĕd in capul gol
Fug vacile de sĕ omor,
Când o vĕd pe insĕrat,
Par'că vĕd un drac ploiat,
Când o vĕd in uşa şurii
Par'că vĕd mama pădurii,
Bateo-aşi dar n'am pe cine
Serutao-aşi dar mi ruşine
Că cu toţi rîdeţi de mine.

Câte tute câte mute
Toate au bărbaţi de frunte,
Da nevastă ca şi mine
N'am bărbat numai ruşine,
Io's nevastă ca şi-o cruce
Bărbatu de abea se duce
Io's nevastă ca şi-o floare
Bărbatu-i mort pe picioare

Fă mĕ Doamne ce mi face
Fă mĕ Doamne curcubeu
Se mĕ suiu la Dumneḑeu,
Se scobor Dumineca
Peste toată Lipova,
Sĕ vĕd pe iubita mea
Cum o bate maică-sa,
Cum o bate şi-o mustrează
Unde seara insĕrează,
Insĕrează la fântână
Cu drăguţiu ei de mână,
De mai bate maică bate
Şi mi pune in cărbune
Tot iubitu nu ţi-oi spune.
Că iubitu-i tinerel
Şi mie mi drag de el.

—

Bădiţă din dealu mare
Te scoboară un pic la vale
C'am o vorbă de intrebare:
Fostuţi-am io drag ori ba?
Dacă nu ţi-am fost io dragă
Inşală murgu şi aleargă,
La mândra cu chica neagră,
Că la mine-i gălbinioară

patru sĕptămâni incoace nici un cruceriu din diurnele statorite pentru invĕţători, de şi in aceasta privinţă s'au rugat de repeţite-ori de ministeriul de instrucţiune. Creditul bieţilor invĕţători in oraşul străin s'a esauriat de tot şi dacă guvernul nu va dispune de grabă, apoi şi acci invĕţători cari au mai remas acolo se vor mântuí de foamete fugind a casă şi nici cu funia nu-i vor mai aduce sĕ inveţe limba maghiară.

Directorul cursului de abia poate molcomí oamenii amăriţi şi anticipă din banii sĕi proprii, până când poate şi are şi el, acelor sĕrmani invĕţători pe cari guvernul i-a adunat cu atâta alaiu, dară cu cari tractează astfel, incât mergênd ei a casă sĕ poată povestí in satele naţionalităţilor, că in unul din oraşele cele mai maghiare ei numai că n'au murit de foame din graţia statului maghiar. Astfel se face la noi politica de naţionalităţi!

Esamene la şcoala de cadeţi din loc. La şcoala de cadeţi din loc s'au terminat in 7 August esamenele de primire! Intre aspiranţii primiţi in cursul anului prim aflăm şi pe Iosif Baltezan, Adrian Miculescu, George Oprean, Aureliu Popian, Sabin Târḑiu, Axentie Teodorovici, ear' in al patrulea an pe Achile Mohora. Foarte bine. La oaste români, căci intre fraţii nostri suntem la oaste pe acest pămênt, şi agoniseala părinţilor nostri o gustăm şi o apĕrăm la oaste fiind.

Activarea voluntarilor de un an. Ministrul de resboiu comun din Viena a dat o ordinaţiune prin care uşurează voluntarilor de a intra in serviţiul activ. In sensul acestei ordinaţiuni toţi voluntarii cari servesc aḑi şi pe cari superiorii îi ţin de cualificaţi pentru aceasta, trebue provocaţi, ca după depunerea esamenului de oficer de reservă sĕ intre in serviţiul activ. De acum incolo serviţiu de probă gratuit nu mai este, ci respectivii din ḑiua intrării in serviţiu, adecă de la 1 Octomvre incolo numai de cât capĕtă salariul de oficer.

Biserica română din Maierile Timişorii. Subscrişii in numele comitetului parochial român gr. or. se grăbesc a esprima şi pe această cale sincera mulţămită tuturor on. corporaţiuni şi singuratici, cari din zel naţional şi iubire frăţească au venit cu obolul lor intru ajutoriul acestei comune bisericeşti şi i-au făcut cu putinţă construirea unei biserici române demne şi corespunḑĕtoare in această parte a oraşului nostru.

Totodată rugăm şi pe ceilalţi on. Domni, cari n'au putut respunde pân acum, se nu ne detragă ajutoriul lor fie cât de modest, că-ci suntem avisaţi la el.

In fine ne permitem a invita cu dragoste pe toţi, cari au voiă şi le este cu putinţă, la serbătoarea sfinţirii nouei noastre biserici ce se va intêmpla in ḑiua de Sânta-Maria, 27 August nou 1894 cu cuvenită pompă şi cerimonia, in care ḑi se va serba prin festivitate poporală şi chramul bisericei. — Maierile Timişorii, in 13 August n. a. c. Pentru comitetul parochial român gr. or. Constantin Mihailovici preşedinte. Ioan Barbu notariu.

Mulţămită publică. Pentru biserica română din Maierile Timişorii au mai incurs de la on. Domni: Livius Marcovici 15 fl. şi Costa Popovici 10 fl. ambii din Maiere; Gavrilă Selăgianu paroch in Checia-română 10 fl.; din Lugoşiu: Dr. George Dobrin adv. 5 fl. Dr. Iacob Maior medic, Dr. Stefan Petrovici adv. câte 2 fl. Vasile Jurca, N. Blajovan, S. Blajovan, Dimitrie Vasii câte 50 cr. Din Saravale: Simeon Andron paroch 1 fl. Dr. G. Roşca medic 50 cr. S. Andron invĕţ. şi M. Pêrvu câte 20 cr. Din Bănia: Lazar Petrovici notariu, Ioan Pirtea câte 1 fl. Dim. Pirtea, Ioan Cenda câte 50 cr. (Va urma).

Dreptatea Domnului Somogyi. Din Obad ni se scrie cu privire la pedepsirea lui Iosif Şoşdian din Obad cu 50 fl. prin cunoscutul protopretor Somogyi din Ciacova, pentru că a apĕrat interesele comunei, că acea pedeapsă s'a redus la 25 fl. prin vicecomiciat. Contra acestei sentinţe Şoşdian din nou a apelat la forul al doilea.

Calea ferată Timişoara—Buziaş. Planul construirii căii ferate Timişoara—Buziaş se va esecuta serios. Ministrul de comerciu a dispus ca reambularea administrativă a liniei Chişoda—Buziaş sĕ se facă negreşit in 23 August n. la 10 oare a. m. in sala comitatului din Timişoara. Presidentul comisiunii este Dr Árpád Képessy ajutoriu de secretariu-ministerial.

Necrolog. La 16 Iuliu a. c. am astrucat scumpele oseminte ale vrednicului şi neuitatului nostru bărbat, a dlui paroch George Demian din Zlatna. — Poporului sĕu iubit a fost un adevĕrat părinte, care ş'a pus sufletul sĕu pentru prosperarea spirituală şi materială a turmei sale cuvêntătoare; preoţilor un frate scump şi adevĕrat, poporului român din giurul Zlatnei un povăţuitor sincer, ajutătoriu şi consulator. Naţiunei sale scumpe a fost o sentinelă neclătită, incă din tinereţele sale până la ultima respiraţiune.

Serviţiul funebral s'a inceput sub conducerea Domnului adm. parochial Petru Poviciu din Abrudsat, cu o asistinţă de 12 preoţi ornaţi in vestminte de jale. Predica a spus'o Dl adm. parochial, enumerând virtuţile reposatului, arĕtând perderea mare ce am indurat, in cât tuturor le curgeau lacremile.

Dormi in pace, suflete nobil, căci luptă bună te-ai luptat, bărbaţi vrednici ai dat şi crescut bisericii şi naţiunii Tale; curgerea o ai plinit, credinţa o ai păzit, ear ce este mai mult: Ţi-ai ales cununa nevestejită a nemuririi, care o vei primí de la părintele luminilor in ḑiua judecăţii! — Căletoriul.

Necrolog. Lucreţia, fiica invĕţătoriului Teodor Lopa din Chelmac (cottul Timiş), după un morb lung şi plin de suferinţe, in etate abia de 15 ani, şi-a dat nobilul sĕu suflet in mânile Creatorului, Marţi in 26 Iuliu v. lăsând in cea mai mare jale pe intristaţii sĕi părinţi: Teodor şi Ana, pre cum şi pe fraţii: Livia, Aureliu şi Silvia. — Actul funebral s'a efeptuit Joi in 28 Iuliu, oficiând Dl preot din loc Georgiu Rusu, asistat de Domnii: Georgiu Popoviciu preot, Florea Caba inv. in Conop, Vasiliu Dehelean preot, Aureliu Mircu inv. in Ususĕu, Valeriu Maleş preot capelan in Belotin şi Traian Muntean inv. in Dorgoş. — Fie-i ţĕrina uşoară!

Sĕ luăm a minte! Sub titlul: Maghiarisarea Ungariei de sus, cetim in „Magyarország" următoarele: Cât poate face creşterea cu tact a poporului pentru causa lăţirii limbii maghiare, ni-o arată prea frumos esemplul oraşului Şemniţ şi ţinutul lui. Nu vorbim de locuitorii inteligenţi ai oraşului, care acum vorbesc şi simt ungureşte, ci vorbim de poporul de rênd, care este aproape fără escepţiune de buze slovace. Ne suprinde când intre aceştia găsim numele ca Tököly, Vajda, Forgách, cari nu ştiu nici un cuvênt ungureşte. Tineretul deja 'şi insuşeşte şi vorbeşte limba maghiară. Meritul de frunte in această privinţă este al conducĕtorilor şcoalelor poporale şi a institutelor de creştere de fetiţe, cari cu zel mare se nisuesc sĕ trăziască şi sĕ inrădĕcineze simţĕmêntul maghiar in frageda tinerime slovacă. — Sĕ luăm dară a minte!

Un cassariu şi redactor neconştienţios. Foile maghiare aduc ştirea, că Ludovic Uhlic, cassariul casinei din Pesta-nouă şi redactorul foii „Ujpesti Ellenőr", care de altcum a jucat mare rol patriotic, in ḑilele aceste a dispărut ducênd cu sine 257 fl. 75 cr. bani colectaţi pentru monumentul lui Kossuth, pre cum şi toate taxele solvite din partea membrilor casinei. Afară de aceasta sunt incă mulţi cari incă nu-şi iasă din pele de bucuriă, cari au girat pentru patrioticul domn cassariu.

Uciderea unui usurariu. In foile străine cetim, că in ḑilele aceste a găsit la o fântână lângă Baia-spriă pe plugariul George Babici din Fernezelul-de-jos zăcênd aproape mort in sângele sĕu. In aceasta stare l'au transportat a casă unde după scurt timp a

---

Cine m'o iubí se moară,
Iubeşte-mĕ Dumniata
Se vedem murí-i ori ba.
Ba io mândră n'oi murí
Dar nici bine nu mo fi.

—

Floare albă din grădină
Smulgete-aşi din rădĕcină
Se te sădesc la fântână,
La fântână intre cărări
Unde urgină mueri.
Se vină şi mândra mea
Se-i dau răchie se bea,
Se-i dau răchie de prună
Se-i fac eu inimă bună.

—

De n'ar fi furca pe ţeară
M'aş culca eu când se 'n sară,
Dar furca-i mare sodom
Că nu-'m dă pace se dorm,
Pusăiu furca pe părete
Cânele de fus mĕ vede,
Sări fusu se mĕ omoare,
Incă eu mĕ mâniaiu
Şi pe masă îl lăpĕdaiu
Şi la birt când plecaiu,
Vení fusu la fereastră
Haidaţi nevastă de acasă,
De-'u toarce un caer de iin
Că-i mai bun deci de vin.

—

Murgu meu cel d'inşelat
Cum te-aş vinde şi te-aş bea
Vinde-mĕ găzduţă vinde
Că ear tu îţi aduci aminte,
Câte ape te-am trecut
Şi nimic nu te-am udat
Fără un colţ de chepeneag,
Dar nici ăla n'a-şi fi vrut
Ci găzduţă am potignit,
Dintr'un solţ mare de peşte
Că te-am trecut voiniceşte.

—

Când treci badeo cu cocia
Tu sĕ faci cu pălăria,
Că şi asară ai trecut
Eu bine am cunoscut
Tot pe roţi cum sforăesc
Şi pe cai cum tropotesc,
Şi pe calu cel de om
Că pe acela o fost svon.

murit fără sĕ fi putut numí pe jăfuitorii sĕi. Babici n'a ştiut carte, totuş el a controlat minuţios pe datoraşii sĕi. In locuinţa sa au aflat mai multe olcuţe deosebite, adecă atâtea câţi datoraşi a avut şi in olcuţă au fost atâtea boambe de grâu, porumb sau păsulă, cu cât respectivul a datorat. Valuta el a distins'o astfel, că grâul insemnă nota de o sută, porumbul de ḑece, păsula de unu. Se crede că vr'un datoraş a vrut se scape pe aceasta cale de creditorul sĕu.

Difteria in comitatul Arad. In comuna Tĕuţ din comitatul Aradului a erupt difteria şi grasează in mĕsură inspăimêntătoare. Casurile de imbolnăvire şi de moarte se sporesc din ḑi in ḑi şi nu este speranţă a puté esopera, ca această boală sĕ inceteze curênd in comuna greu cercată.

Câne turbat in Rusca. In comuna montană Rusca, comitatul Caraş-Severin, un câne turbat a provocat mare panică intre locuitori şi intre mulţimea de oaspeţi, cari sunt acolo la cură de aer. Cânele turbat in gradul suprem a muşcat un copil. Un funcţionariu montanist a impuşcat cânele, eară pe copilul muşcat l'au dus la institutul pasterian in Pesta.

O faptă neomenoasă. In Comloşul-mare tinĕrul ţĕran Iulian Lupşa a lovit de moarte in cap cu o sapă pe ortacul sĕu Stefan Lupşa. Fapta a comis'o Iulian din resbunare fiind că a fost osêndit la prinsoare acum doi ani pentru că atunci asemene a bătut greu pe Stefan Lupşa. In adevĕr miserabile fapte brutale intre fraţi.

Lotri păcăliţi. In foile străine cetim ştirea din Lugoşiu, că Duminecă noaptea au intrat lotri necunoscuţi in cancelarea consistoriului gr. cat. român şi au cărat de acolo o mare ladă de fer, credênd că lada e plină cu bani, pre când in faptă lada a fost indesată cu acte de ale consistoriului. Ḑiua următoare s'a găsit lângă oraş lada deschisă şi actele neatinse.

Ciumă de vite. S'a constatat oficial că in comuna Jidovin, comitatul Caraş-Severin, s'a ivit ciuma de vite şi a decimat groaznic statul vitelor cornute.

Un incident la poarta de fer. Din Orşova se raportează: In 11 August s'a intêmplat la ţĕrmurele sêrbesc al Dunării un incident, care prea uşor va fi causa la note diplomatice. Doi locuitori din Cornea Lucra, comitatul Caraş-Severin, au vrut se treacă pe o luntre Dunărea pentru ca sĕ se inştiinţeze la direcţiunea lucrărilor la poarta de fer. Un finanţ sêrbesc i-a oblicit de pe ţĕrmure şi i-a lăsat sĕ se apropie şi când au fost de tot aproape li-a strigat ceva in limba sêrbească. Ţĕrenii nu l'au priceput şi credeau că nu-i lasă se debarcheze, deci au vrut sĕ se rentoarcă cu luntrea. La aceasta finanţul a tras de două ori cu glonţ in oamenii din luntre. Glonţul al doilea a nimerit pe Avram Marcu prin inimă care a rĕmas numai de cât mort. Despre incident s'a făcut arĕtare ministrului.

Jertfele beţiei, negrigii şi nepriceperii.

Un sicriu aprins. In 4 August n. a murit in Coşteiu soţia economului de acolo Simion Perian. Seara s'a ţinut obicinuitul priveghiu. Unii insĕ au bĕut prea mult rachiu şi au resturnat lampa, din care pricină s'au aprins lucrurile de pânză de pe moarta din sicriu, mai târḑiu şi sicriul insuş; numai cu mare incordare au putut mântuí moarta din foc şi a potolí focul.

Foc mare in Biled. In 8 August a erupt in comuna germână Biled, comitatul Torontal un foc mare, care a nimicit in timp scurt casele şi toate bucatele adunate ale mai multor locuitori. Dauna causată este foarte mare şi numai o parte a averii nimicite a fost asigurată.

Muşcaţi de câne turbat. In 27 Iuliu un câne turbat a muşcat in comuna Prosteamică, comitatul Têrnavei-mici (Ardeal) şese oameni. Cânele a fost ucis şi veterinarii au visitat cadavrul, insĕ n'au putut constata dacă cânele a fost turbat sau ba. Deci nu s'au mai interesat mult nici de cei şese muşcaţi. Această negrige pĕcătoasă insĕ s'a resbunat amar, căci in unele ḑile după aceea o fetiţă muşcată de acel câne a murit intre grele suferinţe şi chinuri. Numai spăimêntaţi de acest cas ceilalţi muşcaţi au fost transportaţi la institutul Pasteurian din Budapesta pentru a fi mântuiţi de urmările acelei muşcături. — Minunată administraţiă şi in Ardeal ca şi la noi.

Inveninare. In comuna Cebza, comitatul Torontal, economnl Traian Morlin fiind la lucru in câmp a mâncat de sete fragi nebune, prin cari s'a inveninat in aşa mĕsură, in cât şi-a periclitat şi viaţa.

Un atentat cu vitriol. Din Petrovoselo se scrie, că Saveta Olarescu, o frumseţă de 18 ani, mireasa lui Ioan Negrea a auḑit, că mirele ei mai curteneşte şi altor frumoase din sat. După ce s'a convins Saveta s'a şi resolvit se-şi resbune asupra rivalei sale Persida Bĕlu. Intr'o seară Saveta s'a imbrăcat in haine bărbăteşti şi s'a dus in locul mirelui ei la locul de intâlnire. Când Persida credênd că vine amantul ei s'a grăbit a-l intêmpina, mireasa plină de resbunare a turnat vitriol in ochii Persidei. Atentatora a fost fără amênare deţinută şi transportată la judecătoria cercuală reg. unde îşi va lua pedeapsa prescrisă de lege pentru fapta neomenoasă.

Atentat pentru o litră de rachiu. In noaptea trecută doi bătăuşi cunoscuţi din Mehala au atacat pe economul Pavel Muntean şi l'au bătut cu bêtele sângeros, pentru că nu le-a implinit pofta de a le plătí in birt o litră de rachiu. Ambii vagabunḑi dobitoceşti sunt pirnşi şi daţi pe mâna diregătoriei criminale.

Urmările nebăgării de seamă. Economul Vichente Udrea (Mâţu) din Şuştra au adus in 31 Iuliu de pe hotar ovĕs, insĕ ca om cam fălos mâna căruţa iute şi se uita in curţile oamenilor. Sucind pe lângă un colţ de stradă a călcat un copil de 7 ani a lui Ion Nedelcu şi i-a mai rupt piciorul. Este adevĕrat că e greu a se uita şi in curţi la muierile oamenilor şi a-şi grigi, insĕ când mână omul iute trebue se grigească mai bine şi de cai, că-ci nenorocirea prea iute se poate intêmpla

Felurimi.

Adâncimea Mărei. Iată cele mai mari adâncimi unde sonda a putut pătrunde până astăḑi in Ocean: Locotenentul Walsch a atins fundul in anul 1849, la o adâncime de 5700 stânjeni, 31° 59 lat. N., 58° 43 lung. — O. M. Parker, la 4 Aprilie 1852, a găsit o adâncime de 8300 stânjeni, 35° 35 lat. S., 45° 10 lung. — O. M. Denham, la 30 Octombre 1852, a dovedit o adâncime de 7706 stânjeni, 36° 49, lat. S., 37° 06 lung. O.

Maşina omenească. Iată câte-va date interesante asupra alcătuirei şi modului de funcţionare a maşinei omeneşti. Numĕrul oaselor aflate in trupul omului e de 150, acel al muşchilor de 500. Un om adult are 15 kilograme de sânge in el; ear' diametrul inimei sale e de 15 centimetri. Acest din urmă organ bate de 70 ori pe minut şi fie-care bătae face loc la 44 grame de sânge: aşa că intr'o ḑi face loc la 3850 kilograme. Totalitatea sângelui din noi trece prin inimă in trei minute. Plămânii noştri conţin, in starea normală, 5 litri de aer şi respirăm de 1200 ori pe oară cheltuind 300 litri de aer. In corpul omenesc se află 13 elemente din care 5 gazuri şi 3 feluri solide. Un bărbat de 76 kilo, e alcătuit din 44 kilo de oxigen, 7 kilo de idrogen, 1 kilo 73 azot, 600 grame clor, 100 grame flour, 22 kilo cărbune, 800 grame de fosfor, 100 grame pucioasă, 1750 grame de calciu, 80 grame de potasă şi 50 gr. de fer. Cu o asemenea alcătuire nu e de mirat, că de şi aşa de delicată, maşina omenească e capabilă de o enormă resistenţă şi de sforţări uriaşe.

Economiă.

Têrgul de vite din Viena. La têrgul de vite din Viena s'au adus in 15 August 2500 dărabe de vite ungureşti, 592 galiţiane, 1092 germâne, la olaltă dară **4544** dărabe vite de tăiat, intre cari se găseau 2539 dărabe ingrăşate şi 1185 neingrăşate.

S'au vêndut: boi graşi ungureşti cu 56 fl.—64 fl. prima cu 67 fl; galiţiani 56 fl. —65 fl; germâne 57 fl.—69 fl. per majă metrică. Cualităţi mai slabe 50 fl.—57 fl; tauri şi vaci 25 fl.—37 fl. per majă m. fără contribuţiunea de consum. —

Comerciu ambulant oprit. Oraşul cu magistrat regulat Sepşi-Sân-Georgiu a redactat un statut orăşĕnesc, in care se dispune şi categorica oprire a comerciului ambulant (Hausierhandl) pe teritoriul amintitului oraş. Ministrul de comerciu a provĕḑut deja cu clausula de aprobare acest statut; ear camerele comerciale şi industriale din ţeară aduc aceasta la cunoştinţa publică spre ştire şi acomodare. —

Lăţirea filoxerei. Primim ştirea, că cercetările oficiale au constatat că filoxera s'a ivit şi pe hotarul comunei române Mănărade lângă Blaşiu (comitatul Albei de jos in Ardeal) şi că devastaţiunile ei in viile de acolo iau dimensiuni mari. Ori ce esport de viţe de viă sau de struguri din acea comună dară este oprită prin ordinaţiune ministerială. —

O şcoală de specialitate. Cu 1 Octombre se va deschide in Zlatna (comitatul Albei inferioare) o şcoală de sculptură şi poleitură in peatră, care va avé 4 cursuri. La aceasta şcoală sĕ primesc tineri, cari au implinit al 12-lea an al etăţii şi au absolvat 2 clase in şcoalele medii ori 6 clase in şcoalele poporale, ori depun esamen corespunḑĕtoriu de suscepere. Didactru deocamdată nu se plăteşte. Suplicele pentru primirea in şcoală, provĕḑute cu atestat de naştere, atestat medical, testimoniu şcolastic şi declaraţiunea de invoire a părinţilor (tutorilor), au sĕ se adreseze până in 1 Septemvre n. inspectorului şcoalelor industriale Sterény József in Budapesta. —

Pentru ca găinile se oauă mai mult e bine a se amesteca in mâncarea lor obicinuită urḑici verḑi tocate mĕrunt. — i.

Hrana calului. Iată instrucțiuni interesante, cari privesc nutrimentul calului:

Trei mâncări sunt necesare și in deajuns pentru cal; trebue se le dăm la interval de 4—5 oare, pentru că calul sĕ se găsească in condițiuni igienice bune.

Mâncarea de seară trebue se fie cea mai copioasă. Este necesar se-i dăm din când in când lucruri recoritoare.

Calul trebue, pe cât se poate, sĕ aibă stomacul și bășica goală când îl punem la muncă, este trebuincios că calul, când îl ducem la grajd năduşit și ostenit, se aștepte mâncarea o jumĕtate de oară.

Mâncări prea copioase pot aduce indigestiuni și colici; mâncările date prea rar fac caii lacomi, și in intervale, ei, perd răbdarea, se bat, lovesc cu picioarele in staluri.

Intre fie-care mâncare trebuesc câte 4—5 oare de interval, pentru ca nutrimentul sĕ se digereze bine, inainte de a incărca din nou stomacul.

Sunt grajduri unde se dă cailor mâncare de 6—7 ori pe ḑi; această regulă n'are nici un sens igienic, intocmai ca și unii țĕrani lipsiți de mijloace, care dau cailor câte o mână de fên de câte ori ii deshamă.

Am ḑis că mâncarea de seară trebue se fie cea mai copioasă. Trebue se fie așa, pentru că caii ne mai fiind derangiați, mănâncă incet, se culcă și digerează in liniște.

Este util se știm, deosebit de aceasta, că caii nervoși, delicați, nu mănâncă bine de cât seara și noaptea când nu aud sgomot.

Nutrimentul de seară folosește mult cailor. Arabii ḑic: Ovĕsul dat seara irece in crupa calului, ovĕsul dat dimineața se duce in baliga calului.

Cu mâncarea de seară caii merg dimineața. Digestiunea ovĕsului cere 2 oare și acea a fênului 3 oare. Așa dar, fênul, care se mistuește in timp mai lung, trebue sĕ-l dăm seara după intoarcerea de la lucru.

Calul trebue se lucreze cu stomacul gol, pentru ca alimentele sguduite de mersul sĕu (dacă ar fi pus la lucru cu stomacul plin) nu se pot mistuí, trec repede in mațe și provoacă urdinare; sau dacă nu trec in mațe li se poate intêmpla cailor indigestiuni cu colici.

Asemenea trebue se dăm apă cailor inainte de oara fixată pentru lucru. Și când calul se intoarce de la muncă năduşit, trebue sĕ-l uscăm, sĕ-l lăsăm a se liniștí și a se odihní inainte de a i-se da mâncare: aceasta este o afacere de jumĕtate oară.

Calul care bea și mănâncă indată ce intră in grajd poate avea indigestiuni și colici, și hrana nu-i folosește de loc. — (C. F.)

Têrg de țeară in Ciacova. Têrgul cel mai proxim al Ciacovei se va ținé in ḑilele de la 23 până in 26 August n. —

Higienă.

Un nou mijloc de purificare a apei. Cea mai curată apă care există in lume este astăḑi apa din New-York, și aceasta mulțămită unui nou sistem de purificare a apei, intrebuințat până acum numai in acest oraș.

Această purificare se face prin electrolisa apei de Mare, și sistemul aplicat la New-York e propus de inginerul electrician al acelui oraș, D. Woolf.

D. Woolf a dovedit, de alt-fel de acord cu invĕțați din toate țĕrile, că un curent electric trecând prin apa de Mare, clorurele, bromurele și alte sări din această apă se transformă in chip instantaneu in hipoclorite, hipobromite și altele. Ei bine, când o soluție de hipoclorit de sodiu e pusă in contact cu o materie organică, aceasta se descompune imediat și devine inofensivă.

Pe temeiul acestor constătări, s'a făcut instalarea de la New-York pentru curățirea apei de bĕut. Cu ajutoriul unor mașini electrice puternice se face intr'un basin electrolisa unei mari cantități de apă de Mare, alimentată necontenit, și după ce electrolisa a atins un grad determinat, apa e sloboḑită prin niște țevi cu găurele, cari traversează apa de curățit.

In chipul acesta purificarea apei de bĕut devine absolută, la o depărtare de vre-o 300 metri la vale. Procedeul costă foarte puțin; pentru a-și face cineva o idee de eftinătatea lui, e destul sĕ spunem că 630 de litri de apă de Mare electrolisată costă cam tot atât cât 4—5 litri dintr'o soluție 1 la sută de clorură de calce. —

Acțiunea soarelui asupra virulenței bacilului choleric in apă și pâne. După D. Palermo razele solare modifică caracterele biologice a bacililor. Virulența germenilor se anulează după o ședere de cel puțin 3 oare in soare. După „Analele institutului de higienă din Roma“ se pot altoí și animalele de choleră cu asemenea bacili puși la soare și numai pot murí de choleră, dacă după 8 ḑile se inoculează cu germeni virulenți. —

Contra umflăturii gingeilor. Intre cele mai bune leacuri contra umflării gingeilor (gingiilor) și dinților mișcăcioși sĕ numĕră spĕlarea repețită cu apă caldă in amestec cu „tinctură de mirtă“. La 1 păhar de apă ajung 8—10 picături de tinctură.

Contra durerii de măsele se recomândă frecarea cu o periuță inmuiată in apă caldă și „tinctură de mirtă“. —

Stirpirea omidelor de varză. Din ouĕle fiuturilor albi, adese foarte numeroși, se desvoaltă sumetenie de omide (molii), care dau năvală mai ales asupra verzii (curechiului). Un mijloc ieftin și practiv este presărarea căpăținilor molipsite cu furnici de pădure, aduse in saci cu țĕrina din mușinoae (moșiroaie) cu tot. Aceste furnici ucid omidele și apoi se indepărtează, fără a cășuna verzelor stricăciune.

Furnicile de pădure se mai pot folosi in scopul alungărei cârtițelor (sobolilor) din grădină. Se slobod adecă in găuri, care apoi se astupă in afară. Furnicile pornesc inainte și tăbĕresc asupra cârtițelor așa că acestea o tulesc la fugă, părăsind grădina. —

Tragerea de losuri.

Loteria statului din 1860. La tragerea de la 1 August n. a acestei loterii au eșit următoarele serii:

170, 178, 451, 532, 773, 791, 881, 886, 1092, 1285, 1390, 1650, 1684, 2034, 2315, 2320, 2349, 2558, 2769, 2932, 3016, 3020, 3038, 3130, 3175, 3178, 3181, 3189, 3343, 3402, 3608, 3637, 3728, 3737, 3776, 3835, 3933, 4149, 4188, 4200, 4208, 4224, 4296, 4398, 4611, 4834, 5066, 5116, 5130, 5339, 5525, 5659, 5728, 5778, 5851, 5952, 6016, 6382, 6452, 6764, 6913, 6922, 7077, 7204, 7234, 7382, 7508, 7596, 7714, 7782, 7807, 7877, 7980, 8079, 8147, 8865, 8993, 9095, 9281, 9335, 9375, 9546, 9680, 9694, 9775, 9856, 9915, 9964, 10167, 10286, 10299, 10401, 10542, 10593, 10605, 10946, 11081, 11194, 11351, 11761, 12163, 12208, 12287, 12289, 12480, 12686, 12880, 12897, 12922, 13078, 13123, 13221, 13318, 13356, 13372, 13396, 13445, 13462, 13525, 13529, 13604, 13847, 13909, 14004, 14048, 14194, 14280, 14395, 14480, 14669, 14800, 14879, 15107, 15498, 15599, 16093, 16099, 16336, 16358, 16359, 16503, 16712, 16901, 16919, 16973, 17006, 17194, 17206, 17281, 17327, 17463, 17498, 17515, 17528, 17765, 17796, 18110, 18153, 18159, 18425, 18655, 18790, 18985, 19068, 19144, 19189, 19197, 19204, 19318, 19342, 19419, 19638, 19770, 19862.

Losurile „Crucii-roșii“ italiene. La tragerea de la 1 August n. a acestor losuri au câștigat: 50.000 lire s. 2393 nr. 30; câte 2000 lire s. 2997 nr. 30 și s. 9881 nr. 40; câte 1000 lire s. 4352 nr 44 și s. 4877 nr. 14; câte 500 lire s. 9185 nr. 15 și s. 9553 nr. 13.

Ghicituri.

1) Eu am doauĕ olișoare, ḑiua pline noaptea goale? (Ciobotele.)

2) Am un copil mititel, face gardul frumoșel? (Acul.)

3) Am un frate, cu buricu 'n spate? (Fedeleșul.)

4) Ce-i lung și nu-i șerpe, verde și nu-i șopârlă, e cu peană — dar nu-i cătană, e cu unghii și nu-i mâță? (Rugul.)

5) Este o casă intocmită, și pe-un picior spriginită? (Ciuperca.)

6) Mĕ duseiu in pădurice, după ouĕ de bibice, luai doauĕ, lăsaiu noaue, las bibicea sĕ se ouĕ? (Tufa de alun.)

Proverbe.

Suișul la deal e mai fâță de periclu de cât coborișul la vale. —

Inșĕlĕtoriul cu sgârcitul au multe daraveri, insĕ privește la ei numai din curiositate. —

Câștigul cu rușine nu numai valorează pânză de păiangin, dar merită și nume rĕu. —

Omului limbotareț i-se pare rușine, dacă nu va vîrî nasul sĕu pretutindinea. —

Cărturariul numai de la sine invĕțat, nime nu-l poate intrece in vorbirile lui rĕtăcite. —

Nebunul nu poate nebuní pe cel asemenea lui — ci pre cel inţelept. —

Omul nepriceput piere, dacă cel inţelept nu-l știe stăpâní. —

C e l c e n u i u b e ș t e, n u d u c e d o r u l n i m ĕ r u i — d a r n i c i a l t u l a l l u i. —

Invĕțul rĕu mai cu greu se desvață ca cum s'a invĕțat. —

Omul rĕutăcios numai atunci are indestulare la inima sa când vede pe aproapele sĕu păgubit. —

Pe rĕzor nu rĕmâne locul gol, dar ce folos dacă e nepădit de toate mărăciuile. —

Ideile nebunului mult se intăresc prin visurile din noapte. —

Broasca cântă 'n tĕu și bețivul in făgădău. —

R u n c u l, in 1894.

Constantin Giurgescu.

Glume.

Egalitate. J u d e l e: Te mai invinuesc și cu acea pe DTa, că in tot locul Te ivești sub alt nume.

P u n g a ș u l: Șod, Ḑĕu, că doară eu am făcut numai aceea ce fac totdeuna impĕrații și domnii cei mari: am călĕtorit i n c o g n i t o.

Posta redacțiunii.

Domnului Iancu Vasilescu in Valea-Bolv.: Portretul părintelui Dr V a s. L u c a c i u noi nu-l avem de vêndut; dispune deci de cei 50 cr.

Têrgul de producte.

In piaţele din ţērile esterne comerciul este mai vivace, preţurile sunt staţionare.

In piaţa din B p e s t a comunicaţiunea şi comerciul e aproape ca in sēptĕmâna trecută. Speciele de grâne principale se căutau. Ele variază in preţuri.

G r â u curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sēptĕmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sēptĕmânei sē urcă la 150,000 măj metrice.

O v e s u l. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 7 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 5 fl. 90 cr. — 6 fl. 20 cr. per m. m.

C u c u r u z u l, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 4 fl 95 cr.—5 fl 28 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 4 fl 99—5 fl 35 crueeri.

G r â u l este fluctucant. Preţurile variau cu 6 fl 84—7 fl 09 cr.

S ĕ c a r a incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 6000 măji metrice, iară preţul se stabili in fine cu 5 fl. 18 cr. — 5 fl. 20 cr.

S ĕ c a r a de primăvară se da cu 5 fl. 13 cr. — 5 fl, 24 cr. in fine insē remase cu 5 fl. 02 cr. — 5 fl. 20 cr.

O r z u l de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 20 cr. — 5 fl. 50 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 5 fl. 80 cr. cu vamă cu tot.

P ă s t ă i o a s e. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: P ă s u l a puţin căutată măre albă 5 fl. 50 cr. rotundă 6 fl. 25 cr. sură 5 fl. 25 cr. pistriţă 4 fl. 50 cr. pitică 7 fl. cr. M a z e r e 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. L i n t e, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. M a c sur 28 fl. vênĕt 32 fl. C h i m i n, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

S ĕ m ê n ţ u r i. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 8 fl. 25 cr.— 8 fl. 75 cr. mohor 8 fl. 00 cr. — 8 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de I i n 11 fl. 00 cr. — 12 fl. 50 cr.

G o g o a ş e 10 fl 50— 12 fl 75.

V i c t u a l i i. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 3—4 fl. Găine 80 cr. — 90 cr. — 1 fl. 20 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 3 fl. 50 cr. = 5 fl. — cr. Reţe 1 fl. — cr. — 1 fl. 30 cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per păreche en gros.

O a u ĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl.

C a r t o f i (crumpiri, baraboi, mere de pământ) au căḑut cu 60 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 00 cr. rosa nuoi 1 fl 60 cr. ca covrigii 2 fl 50 de fabrică 1 fl. 00 cr.

P r u n e sêrbeşti 8 fl. 30— 19 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — M i e r e a destilată cu 33 fl. — C e a r a, notează 153 fl.

C e a p a in cuantităţi mari a remas cu a 4 fl. 80 — A i u l 37 fl (per 100 Kilogr.)

L â n a. Têrgul a fost bine cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sēptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

C a r n e a d e v i ţ e l. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 36 cr — 42 cr. tăiaţi 38 cr. — 52 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

P o r c i i 44—52 cr. de chilă.

U n s o a r e d e p o r c 52 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 44 fl. — 48 fl 56 cr. amĕsurat cualităţii.

P i e i b r u t e. In sēptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 6000 dărabe sêrbeşti cu 97 fl. — 2000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2600 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 16 August 1894.

După notările societăţii „Lloyd“ din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 78 chilog. per 100 chilog.	5.85—5.90
„ „ „ 79 „ „ 100 „	5.95—6.—
Sĕcară „ „ „ „ „ 100 „	4.45—4.50
Orz „ „ „ „ „ 100 „	4.80—4.90
Ovĕs, venturat per 100 chilogr.	5.35—5.45
Cucuruz, nou „ 100 „	5.45—5.50
Rapiţă, „ 100 „	9.40—9.50

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 15 August 1894.

Grâu de primavară	fl. 6.97	—
„ „ toamnă	fl. 6.60	—
Ovĕs de toamnă	fl. 5.98	—
„ de primavară	fl. 5.59	—
Cucuruz per Mai—Iuni	fl. 5.50	—
„ „ Iul.—Aug.	fl. 5.75	—
Rapiţă	fl. 9.60	—

Bursa de Budapesta din 15 August 1894.

Datoria de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
„ „ „ „ 10.000	4%	—.—
„ „ „ „ pr. 31 Mart.		118.30
„ „ coroane ung.	4%	95.40
„ „ „ „ pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
„ „ „ de stat, 1889, aur.,	$4^1/_2$	127.50
„ „ „ „ „ „ arg.	$4^1/_2$	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
„ „ „ „ 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	$4^1/_2$%	101.—
„ „ „ „ croate	$4^1/_2$%	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
„ „ croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
„ hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni, 100,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	$4^2/_{10}$	98.50
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	$4^2/_{10}$%	98 50
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.	$4^2/_{10}$%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Oct.	$4^2/_{10}$%	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
„ „ „ „ 1860, 500	5%	147.—
„ „ „ „ 1860, 100	5%	159.50
„ „ „ „ 1864, 100		198.—
„ „ 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	$4^1/_2$%	101.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	39.—
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.50
Sorţuri din Buda 40	63.—
„ „ „ st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv“ 2	3.30
„ „ „ austr.	3.60
„ crucea roşie 5	12 50
„ „ „ austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
„ „ bpestan	10.75
„ „ austr.	11.—
„ crucea roşie italien. 25 lire	12,50
„ „ „ „ austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Tariful zonelor

pentru căile ferate de stat reg. ung.

Valid din 1 August 1891

ntre Timişoara si urmatórele staţiuni.

Preţurile comunicaţiunii-vecine:

Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate

Zona	I clasa	II clasa	III clasa
1	—.30 cr.	—.15 cr.	—.10 cr.
2	—.40 cr.	—.22 cr.	—.15 cr.

Staţiunile comunicaţiunii-vecine

	Zona		Zona
Beregseu	2	Szakálháza	1
Merczyfalva	2	Siag	1
Recasiu	2	Sant-András	1
Remetea	1	Jebel	2

Tariful de zone general

	Trenuri pers. omnib. sĕu mest.			Trenuri accelerate		
Zona	I clasa	II clasa	III clasa	I clasa	II clasa	III clasa
1	50	40	25	60	50	30
2	1.00	80	50	1.20	1.00	60
3	1.50	1.20	75	1.80	1.50	90
4	2.00	1.60	1.00	2.40	2.00	1.20
5	2.50	2.00	1.25	3.00	2.50	1.50
6	3.00	2,40	1.50	3.60	3.00	1.80
7	3.50	2.80	1.75	4.20	3.50	2.10
8	4.00	3.20	2.00	4.80	4.00	2.40
9	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
10	5.00	4.00	2.50	6.00	5.00	3.00
11	5.50	4.40	2.75	6.60	5.20	3.30
12	6.00	4.80	3.00	7.20	6.00	3.60
13	7.00	5.30	3.50	8.40	6.50	4.20
14	8 00	5.80	4.00	9.60	7.00	4.80

Consemnarea statiunilor

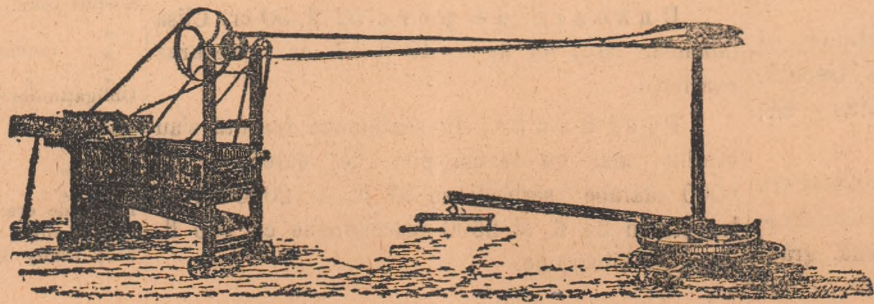
sı a numerilor zonelor de cari se ţin acele staţiuni in comunicaţiunea cu Timişióra:

	Zona		Zona		Zona
Abony	13	Kis-Kőrös	13	Puszta-Tenyő	12
Alcsi	13	K. K. Dorozsma	8	Radna-Lippa	6
Algyő	8	Kistelek	9	Rakasdia	8
Anina	11	Kis-Szálás	12	Rácz-Szt-Péter	8
Arad	4	Kigyos	6	Remetea	1
Baja	13	Konop	7	Rekás	1
Bajmok	12	Cornea	9	Rom.-Bocşan	5
Bács Almás	12	Cőrpa	7	Rőszke	8
Baziasiu	8	Kőtegyán	10	Sarkad	10
Beregseu	1	Krassova	10	Siag	1
Berzava	8	Kruşovacz	10	Sámson	10
Bichisiu	9	Curticiu	5	Sárafalva	7
Békesföldvár	8	K. Kun-Szálás	12	Soborsin	9
Bel.-Chiseteu	3	Kutvőlgy	10	Szabadka	10
Birda	3	Lesz	12	Sofronya	4
Bikity-Borsod	12	Lizzava	10	Szajol	13
Branyitzka	12	Lőkősháza	6	Szakálháza	1
Ciaba	8	Logosiu	3	Salonta	11
Csantavér	11	Maidan	9	Szarvas	12
Cs. Keresztur	13	Maros-Ilia	12	Szatymaz	8
Cséffa	12	Mehadia	11	Szeged	7
Csikeria	11	Merczyfalva	1	Szent-Audrás	1
Ciongrad	12	Mezőberény	9	Szent-Hubert	3
Csorvás	9	Mező-Keresztes	13	Szolnok	13
Detta	2	Mező-Tur	11	Szőregh	7
Deva	13	Militics	13	Stam. Moravicza	3
Fegyvernek	13	Mokrin	11	Tavankut	11
Biseric'a-alba	7	Moritzföld-Soşdia	4	T.-Szlatina	8
Félegyháza	11	Nagy-Kikinda	4	Teregova	9
F.-Vásárhely	31	Nagy-Kőrős	13	Topolya	19
Gataia	3	Nagy-Szt-Miklos	7	Topletz	12
Gavoşdia	5	Nagy-Várad	13	Topolovetz	2
Gerendás	8	Német-Bocsán	5	Totvárad	6
Gertenyes	4	Német-Ság	2	T.-Szt.-Miklos	11
Gurasada	12	Nyársapót	13	Uj-Arad	2
Glogovatiu	4	Oravitia	9	Vadkert-Tuzlar	13
Gyertyámos	1	Orczyfalva	1	Valkány	7
Gyoma	10	Orosháza	10	Valizzora	5
Gyorok	5	Oroszlámos	6	Varjas	1
Gyula	9	Orsiova	12	Váradpüspőki	4
Halas	12	O.-Bessenyő	6	Várad Velentie	13
H. Feketehegy	13	Őrményes	8	Verbász-Kula	13
Baile Erculane	11	Osi	12	Verciorova	13
Horgos	9	Palics	10	Versecz	12
H.-M.-Vásárhely	9	Paulis	6	Vinga	3
Jablonicza	10	Perjámos	8	Vojtek	9
Iassenova	6	Piski	13	Zsaguzsen	5
Iám	7	Podporány	5	Zám	12
Caransebes	6	Porta Orientalis	9	Zombor	12
Cavaran Sacul	5	Puszta Bánréve	12	Zsebely	3
Kecskemét	12	Puszta-Páka	12	Zsidovin	5
Kelebia	11	Puszta-Peteri	10	Zsombolya	3
Kétegyháza	6	Puszta-Poo	12		

Toate celelalte staţiuni se ţin de zon'a 14.

Lista preţurilor franco.

Garanţa
cea mai deplină.

Lista preţurilor franco.

Garanţa
cea mai deplină.

E. GRÜNBAUM, Timisioara

suburbiul Iosefin, strada Hunyadi, vis-à-vis de casa comunala

are onoare a recomânda, garantând pentru construcţiunea cea mai bună şi pentru lucrarea cea mai perfectă, onor. public agronom firma sa care vinde

Locomobile si masine de vapor de imblatit

din probatele fabrice ale domnilor

Clayton & Schuttleworth, pre cum si de la Marschall Sons & Comp.

cu preţurile originale.

Mai departe recomândă bogatul sĕu deposit de

masine de trierat si masine cu cuie de imblatit

numai fabricate **originale** (imitaţiuni mici) de **Clayton & Schuttleworth, Hofherr & Schranz, Epple, Maiffarth, Krompach etc.**
sub deplină garanţă, cu preţurile cele mai ieftine şi cu modalităţile de plătire cele mai comode.

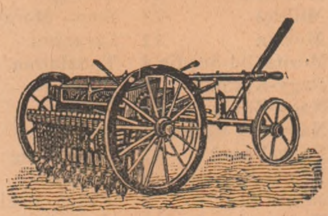
Aici se mai pot procura prompt şi ieftin

părţi d'ale maşinelor in reservă,

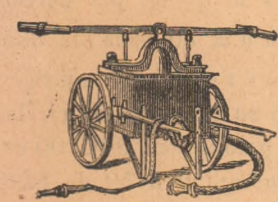
roate de locomobile, udătoare, curele, faurie de câmp, foi de faur, oleu de maşine, ţevi de căzan etc.

Afară de aceea se mai găsesc toate celelalte articole de seson, pre cum:

maşine de cosit, greble de fên, trieretoare, mori curăţitoare,
apoi:
unelte pentru cultura pămêntului, maşine de sĕmênat in deposít.

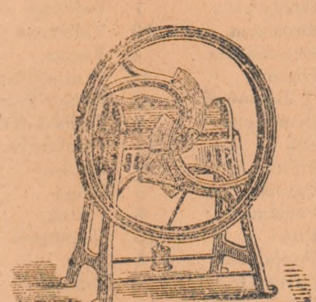

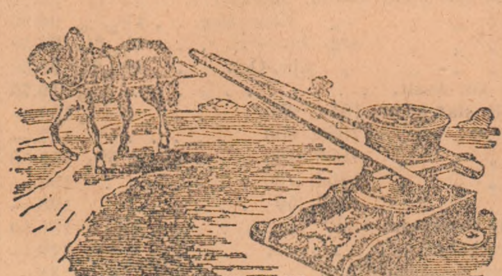
Are atelier bine renduit pentru reparaturi.

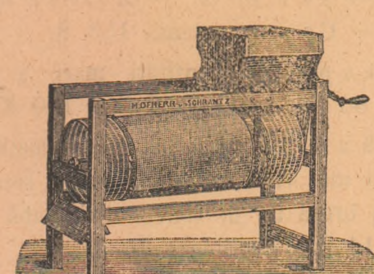

Lucru solid şi ieftin.

4—8

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acţiuni" in Timişoara.